

Nr 108.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ersättning från kyrkofonden för övertalig personal vid domänverket; given Stockholms slott den 5 mars 1943.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

A. Pehrsson-Bramstorp.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1943.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med chefen för ecklesiastikdepartementet anför chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Pehrsson-Bramstorp.

Genom beslut av Kungl. Maj:t och riksdagen genomfördes 1932 ett flertal betydelsefulla förändringar på skogslagstiftningens område. Sålunda utfärdades den 13 maj 1932 lag om häradsallmänningar (nr 107), den 10 juni 1932 lag om vård av vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden (nr 180) samt den 30 augusti 1932 ecklesiastik boställsordning (nr 400). Förstnämnda två lagar trädde i kraft den 1 januari 1934. Dagen för den ecklesiastika boställsordningens ikraftträdande bestämdes jämlikt kungörelsen nr 412/1932 till den 1 maj 1933.

De nya lagarna inneburo att betydande arbetsuppgifter, vilka dittills åvilat domänverket, överflyttades på skogsvårdsstyrelser, stiftsnämnder och andra organ. I samband härmed måste en väsentlig del av domänverkets personal lämna verkets tjänst. Spörsmålet om reglering av detta personalöverskott m. m. underställdes 1933 års riksdag genom proposition nr 233. I denna förutsattes, att samtliga kostnader för övertalig personal skulle förskottas av domänfonden. De kostnader, som uppstode i anledning av organisationsändringar rörande enskilda skogar i lappmarkerna och häradsallmänningarna, skulle ersättas domänfonden genom riksstatsanslag, medan den kostnad, som åbelöpte de ecklesiastiska skogarna, skulle ersättas domänfonden ur kyrkofonden. Sistnämnda ersättning borde årligen fastställas efter förslag av domänstyrelsen. Propositionen föranledde i denna del ej någon erinran från riksdagens sida (skr. nr 269).

Principen, att domänfonden skall erhålla ersättning ur kyrkofonden för kostnader för avlönande av skogsstatstjänstemän, som genom införandet av den ecklesiastiska boställsordningen blivit överflödiga, har jämväl kommit till uttryck i boställsordningens 69 §.

Jämlikt beslut av 1937—1942 års riksdagar (1937: prop. 123, skr. nr 129; 1938: prop. 120, skr. nr 124; 1939 L.: prop. 91, skr. nr 179; 1940 L.: prop. 46, skr. nr 112; 1941: prop. 67, skr. nr 104; 1942: prop. 47, skr. nr 166) har föreskrivits, att kyrkofonden skulle ersätta domänfonden kostnader för övertalig personal vid domänverket med 444,114 kronor 40 öre för år 1936, 426,125 kronor 9 öre för år 1937, 415,042 kronor 98 öre för år 1938, 407,829 kronor 16 öre för år 1939, 409,755 kronor 90 öre för år 1940 och 412,382 konor 40 öre för år 1941.

I 1942 års statsverksproposition, nionde huvudtiteln, punkten 186, beräknades kostnaderna för domänverkets övertaliga personal under år 1942 till sammanlagt 718,155 kronor, därav 421,620 kronor antogos belöpa å de ecklesiastiska skogarna och 14,300 kronor å kristillägg till ifrågavarande personal. Till täckande av det återstående kostnadsbeloppet åskades anslag å riksstaten med (718,155 — 421,620 — 14,300 =) i runt tal 282,200 kronor. Anslagsåskandet bifölls av riksdagen (skr. nr 9).

I skrivelse den 25 januari 1943 har *domänstyrelsen* gjort framställning om ersättning för år 1942 till domänfonden ur kyrkofonden för övertalig personal. Styrelsen har föreslagit, att de för år 1942 faktiskt utbetalade ersättningsarna till övertalig personal, tillhopa 714,083 kronor 55 öre, måtte fördelas enligt den å följande sida intagna sammanställningen, vilken uppgjorts efter samma grunder som upptagits i propositionen nr 47 till 1942 års riksdag.

Domänstyrelsen hemställer sålunda, att kyrkofonden skall för år 1942 ersätta domänfonden kostnader för övertalig personal vid domänverket med 419,031 kronor 31 öre.

Jag torde få erinra därom, att Kungl. Maj:t den 8 maj 1942 anbefallt domänstyrelsen att verkställa undersökning, huruvida icke framdeles kostnaderna för övertalig personal vid domänverket skulle kunna genom åtgärder

Befattningshavare	Utgifter (salderade) Kronor	Vidstående utgifter fördelas på			
		Kyrkofonden		Riksstatsanslag	
		%	Kronor	%	Kronor
Avlöning åt jägmästare	117,906: 50	65.4	77,110: 85	34.6	40,795: 65
» » skogstaxatorer	14,969: 10	50	7,484: 55	50	7,484: 55
» » överjägmästarassistenter.....	13,836: 99	100	13,836: 99	—	—
» » kontorsbiträden hos överjäg- mästare	5,365: 68	100	5,365: 68	—	—
» » kronojägare	253,183: 12	62.3	157,733: 08	37.7	95,450: 04
» » skogsrättare	4,032: 17	—	—	100	4,032: 17
Pension åt överjägmästare	8,568: 59	100	8,568: 59	—	—
» » jägmästare	85,300: 72	65.4	55,786: 67	34.6	29,514: 05
» » skogsskoleföreståndare	7,523: 52	—	—	100	7,523: 52
» » kronojägare	102,745: 42	62.3	64,010: 40	37.7	38,735: 02
Förtidspension åt icke-ord. jägmästare	43,068: 50	6.7	2,885: 59	93.3	40,182: 91
» » » » kronojägare ..	38,028: 54	65.4	24,870: 67	34.6	13,157: 87
Livränta åt icke-ord. jägmästare	1,473: 60	6.7	98: 73	93.3	1,374: 87
» » » » kronojägare.....	1,956: 44	65.4	1,279: 51	34.6	676: 93
Enl. kungl. brev d. ¹¹ / ₁₀ 1937 (i anledning av 1937 års riksdags beslut i fråga om skyddsskogslagstiftningen):					
Avlöning åt kronojägare	13,878: 02	—	—	100	13,878: 02
Förtidspension åt icke-ord. kronojägare	2,246: 64	—	—	100	2,246: 64
Summa	714,083: 55	—	419,031: 31	—	295,052: 24

från domänverkets sida nedbringas. I anledning härav har *domänstyrelsen* i skrivelse den 23 januari 1943 anfört följande.

Den övertaliga personalen fördelade sig vid ingången av nedannämnda år på följande grupper:

	På indrag- ningsstat	Med förtids- pension	Med liv- ränta	Summa
Enligt proposition 233/1933 fr. o. m. ¹ / ₁ 1934	156	36	4	196
» » 148 1934 » » » ¹ / ₁ 1935	2	4	3	9
» » 204/1937 » » » ¹ / ₁ 1938	4	1	—	5
Summa	162	41	7	210
Härav kvarstodo ³¹ / ₁₂ 1942	92	28	7	127

Av den avgångna personalen ha 58 uppnått pensionsåldern och 25 avlidit. Avgången på grund av uppnådd pensionsålder under kommande 3-årspe-
rioder framgår av följande uppställning:

	På indrag- ningsstat	Med förtids- pension	Med liv- ränta	Summa
Den ³¹ / ₁₂ 1945 kvarstå	41	25	7	73
» ³¹ / ₁₂ 1948 »	18	12	7	37
» ³¹ / ₁₂ 1951 »	5	6	6	17
» ³¹ / ₁₂ 1954 »	1	1	3	5

Av den vid årsskiftet 1942/1943 kvarstående personalen voro 26 jägmästare, 99 kronojägare och 2 kontorsbiträden, tillsammans 127 personer. Frånräknas de, som under 1943 uppnå pensionsåldern, ävensom de, som redan vid överföringen till indragningsstat voro varaktigt sjuka eller tvångsvis överförts, skulle den 1 januari 1944 kvarstå 44 personer, varav 6 jägmästare och 38 kronojägare.

Domänstyrelsen har tillfrågat dessa 44 personer, huruvida de vilja åtaga sig arbete inom domänverket, såvida lämpligt sådant kunde erbjudas dem. Som svar härpå ha ingått följande meddelanden:

- 1) 19 anmäla att de på grund av varaktiga sjukdomar äro oförmögna att åtaga sig arbete,
- 2) 3 » sig villiga att arbeta åt domänverket men förklara att de på grund av lättare sjukdomar endast kunna åtaga sig mindre ansträngande arbete,
- 3) 12 » att de ha annan huvudsaklig sysselsättning,
- 4) 7 förklara sig villiga men med vissa förbehåll,
- 5) 3 anmäla sig villiga utan förbehåll.

Enligt domänstyrelsens åsikt kunna de under 1) och 2) upptagna personerna i allmänhet icke användas till arbeten inom domänverket.

De under grupp 3) gjorda anmälningarna hänföra sig till följande yrkesgrenar:

- 3 innehavare av jordbruk
- 2 ackvisitörer
- 2 bevakare av prästskog
- 2 bevakare av häradsallmänning
- 1 innehavare av omnibusrörelse
- 1 tjänsteman i skogsförsöksanstalten
- 1 föreståndare för arbetsförmedling.

Då dessa personer numera kunna anses ha skaffat sig stadigvarande sysselsättning utom domänverket, synes det styrelsen att de i regel icke böra överföras till de ofta tillfälliga arbeten, som kunna erbjudas dem inom verket.

Av dem som förklarar sig villiga att tjänstgöra med vissa förbehåll (grupp 4) finnas en del personer, som bosatt sig och skaffat sig fastigheter på sådana platser, varest arbetstillfälle icke kan beredas dem av domänverket. Svårigheter möta därför att utan särskilda kostnader för verket utnyttja deras arbetskraft.

Domänstyrelsen får tillika meddela, att styrelsen i viss utsträckning redan utnyttjat övertalig personal till arbeten i verkets tjänst. Sålunda ha under åren 1940—1942 sju av ifrågavarande personer under längre eller kortare tid haft tillfälliga arbeten, medan två haft stadigvarande sysselsättning, varav den ene som kronojägare och den andre som skrivbiträde å revir.

Domänstyrelsen har för avsikt att i de fall så befinnes erforderligt och lämpligt samt vederbörande förklara sig därtill villiga framdeles använda övertalig personal för arbeten i domänverkets tjänst.

I utlåtande den 24 februari 1943 har *statskontoret* beträffande den föreslagna ersättningen från kyrkofonden till domänfonden för övertalig personal anfört, att, då kostnadsfördelningen syntes ha verkställts i överensstämmelse med av riksdagen godtagna principer, statskontoret icke hade något att erinra mot domänstyrelsens hemställan.

Vidkommande frågan om nedbringande av de framtida kostnaderna för av-

löning m. m. åt ifrågavarande personal har statskontoret förklarat sig i likhet med riksdagens år 1941 församlade revisorer (§ 31) icke kunna undgå att finna det anmärkningsvärt, att den genom domänverkets omorganisation övertaliga personalen icke utnyttjats i större utsträckning än som varit fallet. Med hänsyn till de av riksdagen på Kungl. Maj:ts förslag meddelade besluten — t. ex. i fråga om villkoren för statsbidrag till skogsvårdsstyrelserna — i samband med överförandet på indragningsstat av ifrågavarande personal vid domänverket hade dock förutsättningar förelegat för åstadkommande av betydande besparingar på detta område. I betraktande av vad som anförts i domänstyrelsens skrivelse i ämnet syntes det emellertid i nuvarande läge icke återstå annat än att överlåta åt domänstyrelsen att på sätt styrelsen själv angivit använda den övertaliga personalen för arbeten i domänverkets tjänst, i den mån sådant befunnes vara lämpligt.

Då domänstyrelsens förslag till fördelning av de verkliga utgifterna under år 1942 för domänverkets övertaliga personal överensstämmer med av riksdagen härutinnan godtagna principer, föranleder förslaget ej någon erinran från min sida. Av den av domänstyrelsen verkställda undersökningen rörande möjligheterna till en minskning framdeles av kostnaderna för den övertaliga personalen vid domänverket framgår, att endast ett fåtal av den övertaliga personalen kan ifrågakomma för utförande av arbeten inom domänverket. Av denna synes även vissa personer tidvis ha utnyttjats för arbeten i verkets tjänst. I likhet med vad statskontoret anfört finner jag, att det i nuvarande läge icke återstår annat än att överlåta åt domänstyrelsen att använda den övertaliga personalen för arbeten i domänverkets tjänst, i den mån sådant befinnes lämpligt.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen besluta,

att kyrkofonden skall för år 1942 ersätta statens domäners fond kostnader för övertalig personal vid domänverket med 419,031 kronor 31 öre.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Siv Schiöler.